

İstiklal Marşı'nın 10 Kıtası ve Açıklamaları

Derleyen: Dr. Yusuf EKİNCİ

TOBB-Türkiye Eğitim Meclis Başkanı/MEB (E) Talim Terbiye Kurulu Başkanı

*Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.*

Şair bu kıtada Türk ulusuna sesleniyor. Mehmet Akif Türk milletine cesaret aşlamak için ve onda bulunan duyguları harekete geçirmek için şiirine korkma sözüyle başlıyor. Bayrak bir milletin geleceğinin ve bağımsızlığının sembolüdür. Bayrağın sönmesi Türk milletinin istiklalini kaybetmesidir. Şair ülkemizde tek bir insan kalana kadar bu vatani savunacağımızı belirtiyor. O halde en son Türk bireyi son nefesini vermeden Türk istiklal ve bağımsızlığını yok etmek, Türk bayrağını söndürmek mümkün değildir. Zira bayrağımız milletimizin yıldızıdır. (Eski bir inanca göre, her insanın bir yıldızı vardır; yıldız parladıkça insan yaşar. Şair burada, bayrağımızı ulusumuzun yıldızı sayıyor.) Bayrağın kaderi ile milletimizin kaderi birbirine bağlıdır. Bayrak bizimdir, biz yaşadıkça onu elimizden kimse alamaz.

Türk milletinin bütün fertlerini öldürmedikçe bağımsızlığını kimse yok edemez.

*Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül...
Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.*

Bu kıtada şair, bayrağa sesleniyor. Ey nazlı bayrağımız, ulusumuza kızıp kaşlarını çatma (Bayrağın hilâli kaşa benzetilmiştir). (Türk vatanının bazı parçaları, işgal edilmiştir. Bu yüzden bazı bölgelerde bayraklarımız indirilmiş yerine düşman bayrakları asılmıştır.) Seni gökyüzünde dalgalandırabilmek için ulusumuz çok kan dökmüştür. Eğer kaşlarını çatarsan uğruna dökülen kanlar sana helâl olmaz.

*Bağımsızlık ulusumuzun hakkıdır.
Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim: bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.*

Şair "ben" diyor.(Ancak kast ettiği mana aslında bizdir. Türk milleti adına konuşmaktadır.) Türk milleti ezelden

beri hür yaşamıştır, hür yaşayacaktır. Onun özgürlüğünü elinden almak isteyen ancak çıldırmış olmalı, zira böyle bir harekete kalkışanlar ağır bir şekilde cezalandırılır. Türk milleti bağımsızlığı uğrunda önüne çıkacak her engeli aşacak güçtedir. O; böylesine yüce bir amaç için dağları delecek, enginlere sığmayıp denizleri taşıyacak güçtedir.

*Garb'ın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?*

Bu kıtada şair vatanımızı istilaya kalkışan Avrupalılara meydan okuyor. 20. asrın başında Avrupa medeniyeti 19. y.y. daki görkeminden oldukça uzaktır. O sebeple şair Batıyı tek dişi kalmış canavara benzetiyor. O canavar diletiğince ulusun, bana uğursuzluk getirmeye çalışsın, boşunadır. Avrupalı kendini çelik zırhla korurken Mehmetçik ona iman dolu altın göğsüyle karşılık vermektedir.

*Arkadaş! Yurdumu alçakları uğratma sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vaat ettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.*

Şair kahraman Türk askerine hitap ediyor. Türk yurdunu alçakları uğratmaması için gerekirse canını feda etmesini söylüyor. Şehit gövdelerinin meydana getireceği siperler düşmana mani olacaktır. Mehmet Akif düşmanın çok kısa bir süre içinde bu hayâsızca akına son vereceği Allah'ın Türk milletine vaat ettiği zafer gününün yarından bile daha yakın bir zamanda doğacağına inanmaktadır.

*Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.*

Bastığın yerleri sıradan (olağan) bir toprak sanma. Yurt, sıradan bir toprak parçası değildir. O, binlerce şehidin kanları pahasına elde edilmiştir. Bu toprağın altında binlerce şehit yatmaktadır ve sen onların oğlusun. Atalarını incitme. Ayrıca ülkemiz eşsiz doğa güzellikleriyle cennet gibidir. Sana dünyaları verseler bile bu güzel vatanını verme.

*Kim bu cennet vatanının uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.*

Toprağını sıkınca şehit kanı fışkıracak olan bu cennet vatanın uğruna herkes kendini feda eder. Canımı, sevdiğlerimi, tüm varımı alsın da Tanrım, yeter ki yaşadığım sürece vatanımdan beni ayrı düşürmesin.

*Ruhumun senden, ilahi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli;
Bu ezanlar ki şahadetleri dinin temeli
Ebedi, yurdumun üstünde benim inlemeli.*

Allah'a şair hitap ediyor. Mehmet Akif'in Allah'tan tek dileği ibadet yerlerine düşman elinin değmemesidir. Camilerimizden okunan ezanlar sonsuza kadar Türk yurdunun üstünde inlemelidir. Çünkü bu ezanlar dinimizin temelidir.

*O zaman vecd ile bin secde eder varsa taşım;
Her cerihamdan, ilahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'sım!
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki, başım.*

Ezan sesleri yurdumuzun üstünde inledikçe şehitlerimizin de ruhları şad olacaktır. Ezan sesi sadece yaşayanlara değil, ölümlere hatta onların mezar taşlarına bile tesir eden yüce bir anlam taşır. Şehit atalarımızın her şeyden arınmış ruhları yerden fışkıracak, ezan sesiyle ayağa kalkacak ve dışa yükselecektir.

*Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal.*

Şair zafer gününün heyecanını yaşıyor. Aydınlık, güzel günlerin müjdecisi şafak vakti gibi dalgalan ey şanlı bayrağım! Türk milleti yeniden bağımsızlığına kavuşmuştur. Artık onun için yok olma korkusu kalmamıştır. Bayrağımız şehitlerimizin kanlarını hak etmiştir. Bağımsızlık Allah'a tapan ve doğruluktan ayırmayan Türk milletinin en doğal hakkıdır.

Mehmet Akif ERSOY

İSTİKLAL MARŞIMIZIN ANLAMI

"İstiklal Marşı, milli mücadeleyi, milli mücadele ruhunu ifade etmek kadar, belki de ondan daha fazla geleceğe ışık tutan bir milli kültür kaynağıdır. Onda Türk milletinin şanlı geçmişi kadar geleceğe uzanan mesajları da vardır."